

EELHINNANG

Kavandatava tegevuse keskkonnamõju olulisuse eelhindang on antud lähtudes keskkonnaministri 16.08.2017 määrusest nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“:

1. Kavandatav tegevus

Keskkonnaamet on oma 24.05.2018 korraldusega nr 1-3/16/1482 andnud mittetulundusühingule Karepa Kalasadam (edaspidi *taotleja*) vee erikasutusloa nr L.VV/327756 (edaspidi *luba*) kehtivusega kuni 24.05.2021 Karepa sadama (edaspidi *sadam*) süvendamiseks ning kaitserajatiste (muul ja rannakindlustus) rajamiseks. Veekogu süvendamisel väljavõetav pinnase maht on 1200 m³ ning veekogu põhja paigutatava pinnase maht kokku on 9520 m³. Taotleja on esitanud taotluse loa muutmiseks kuna ehitusprojekti kohaselt teostatavate ehitustöödele eelneva mõõdistuse alusel (ehitusettevõtja tellimusel Hades Geodeesia, juuni 2018) on süvenduse käigus eemaldatava pinnase maht oluliselt suurenenud ning 1200 m³ asemel on vajalik süvendada 6000 m³. Suurenemine on toimunud ehituskohal paikneva amortiseerunud ja lammutamisele kuuluva graniitkivimuuli vahetusse ümbrusesse ja peale kuhjunud liivade tõttu. Aastal 2016 taotletud ja saadud vee erikasutusluba ei näinud ette liivade eemaldamist, sest selle aluseks olnud ehitusprojekteerimisele eelnenud mõõdistusel ja projektis oli randlal leviva liiva kiht paljanduva sinisavi/moreeni aluslademe peal väga õhukene.

Et süvendustööde käigus eemaldatava liiva kogus on suurem, kui sadama territooriumile selle täitmiseks mahub, siis esialgsete hinnangute kohaselt on väljapoole sadama territooriumi vaja paigutada kuni 3000 m³ liiva. Loa punktis 3.4 nimetatud veekogu põhjale paigutatava pinnase maht kuni 9520 m³ on piisav nii rajatiste ehitustööde tegemiseks kui ka liiva täiendavaks paigutamiseks veekogusse randlale mahus ca 1500 m³. **Tulenevalt eeltoodust käsitletakse antud eelhindangus süvendusmahu suurenemisega seotud mõju.**

Vee erikasutuse käigus oluliselt jäätmeid ei teki, vähesel määral võib jäätmeid tekkida rajatiste ehitamisel (ehitusmaterjalid, nende pakendid). Kavandatav tegevus ei oma jäätmetekkest tulenevat olulist negatiivset mõju keskkonnale, kui järgitakse jäätmeseaduses kehtestatud nõudeid. Jäätmeid rajatavate ehitiste konstruktsioonides ei kasutata ning veekogusse muudel eesmärkidel ei paigutata.

Vee erikasutuse käigus toimuvad tööd ei põhjusta olulisi muutusi õhukvaliteedi osas antud piirkonnas. Vähenenud mõju ümbritsevale keskkonnale võib avalduda eelkõige seoses sadama rekonstrueerimisel kasutatava tehnikaga, kuid seda mõju ei saa pidada oluliseks.

Tegevusega võib kaasneda müra, kuid eeldatavalt ei ületa müratase kinnistu piiril sätestatud piirmäärasid müra osas. Sadama mõjupiirkonnas asuvad vaid üksikud elumajad, mistõttu ei ole müra mõju oluline piirkonna elanikele, seda enam et püsiasustus saarel puudub.

Vee erikasutuse käigus ei teki vibratsiooni, mis põhjustaks olulisi muutusi antud piirkonnas. Valguse, soojust ja kiirguse reostust vee erikasutusega ümbruskonnale ei kaasne. Lõhnareostus on lühiajaline ning ehitustööde aegne ja valdavalt seotud ehitustööde käigus kasutatavate masinate ja veokite diiselmootoritega.

Vee erikasutuse (süvendatud pinnase käitlemine) käigus on teoreetilisteks võimalusteks kasutatava tehnikaga toimuv avari. Eeldus heast koostööst ja ladusast info liikumisest töödel osalevate inimeste vahel ning töökorras tehnika kasutamisest aitab vähendada kõikvõimalikke avarisiid ja nendest tulenevat kahjulikku mõju. Töökorras tehnika kasutamisel ei ole tõenäoline õlireostuse tekkimine ja seeläbi ümbritseva maastiku ja vee kahjustamine.

Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole olemasoleva sadama süvendamine vastuolus teiste asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega. Keskkonnaamet on 11.01.2013 kirjaga nr V 6-5/12/32370-2 kooskõlastanud Vihula valla Karepa küla Karepa sadama detailplaneeringu.

2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

Sadam asub hajaasustusalal ning on planeeritud osaliselt Muuli kinnistule, mille katastritunnus on 88703:003:0298 ja sihtotstarve 100% tootmismaa. Sadama rannakindlustuse arendus viiakse läbi reformimata riigimaal. Planeerimisseaduse § 16 lg 9 sätestab, et Maareformi seaduse § 31 lõike 2 tähenduses jätkuvalt riigi omandis oleva maa puhul on käesoleva seaduse tähenduses kinnisasja omanikuks Keskkonnaministeerium või keskkonnaministri volitatud isik. Keskkonnaminister on oma 23.07.2009 käskkirjaga nr 1197 andnud Maa-ametile volitused esindada planeerimisprotsessis Keskkonnaministeeriumi, kui planeerimisseaduse tähenduses kinnisasja omanikku. Maa-amet on oma 10.01.2013 kirjaga nr 6.2-3/12/11034 märkinud, et neil puuduvad vastuväited detailplaneeringu lahenduste kohta.

Sadama arendusalal ja selle vahetus läheduses vähemalt 1000 m raadiuses puuduvad ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega objektid, seega puudub mõju eelnimetatud objektidele.

Sadamaala ja selle lähiümbrus ei kuulu Natura 2000 võrgustiku alade hulka. Keskkonnaregistris on sadama arendusalal registreeritud III kaitsekategooria taimeliikide aas-karukell (*Pulsatilla pratensis*) ja rand-seahernes (*Lathyrus japonicus subs.maritimus*) kasvukohad. Vastavalt looduskaitse seaduse § 55 lg-le 8 on keelatud III kaitsekategooria taimede hävitamine ja loodusest korjamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist selles elupaigas. Seega on Karepa sadama arendusalal vajalik säilitada kasvukohad kaitsealustele taimeliikidele. Koostatud detailplaneeringus on ette nähtud 17 m laiuse puhverala moodustamine sadama ja sellega vahetult külgneva elumumaa sihtotstarbega Karepa piirkonnamaja kinnistu vahele. Puhveralal tagatakse kasvukoha tingimused kaitsealuste taimeliikide kaitseks. Eeltoodut arvestades ja võttes aluseks planeerimisseaduse § 17 lg 2 p 3 on Keskkonnaamet 11.01.2013 kirjaga nr V 6-5/12/32370-2 kooskõlastanud Vihula valla Karepa küla Karepa sadama detailplaneeringu.

3. Tegevusega kaasnevatest tagajärgedest

Süvendatavatest setetest olulise osa moodustab liiv ning mõnel määral savi ja moreen. Setted ei sisalda jäätmeid. Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole nimetatud piirkonnas ja selle läheduses toimunud olulisi reostusi. Tulenevalt eeltoodust võib järeldada, et süvendatava pinnase saastetunnused pole olulised või puuduvad. Süvendamise potentsiaalne negatiivne mõju seisneb eelkõige vahetult süvendamise ajal vette paisatavates setetes ning heljumi tekkes. Kuna süvendatava pinnase maht on küllalt suur ning süvendatav pinnas sisaldab suurel määral ka peeneid setteid suureneb piirkonnas süvendamise perioodil heljumi kontsentratsioon veesambas.

Sadama võimalikus mõjupiirkonnas esinevateks peamisteks töõnduslikku väärtust omavateks merekaladeks on räim, kilu ja lest. Vähem arvukalt on esindatud veel teised Soome lahes elutsevad liigid nagu tursk, tuulehaug, kammeljas, lõhilased, merisiig, meritint, ahven jne. ning ka töõnduslikult mitteolulised emakala, merivarblane, meripühvel jt. Kuna osa süvendustöõdest on planeeritud suhteliselt avatud merealale võib heljum kanduda sadamapiirkonnast kaugemale sh kalade kudealadele. Heljumi sattumine ülemistesse veekihtidesse võib ohustada kalalarve, mistõõttu võivad süvendustöõd häirida kalu kudeperioodil. Seetõõttu ei tohiks suuri heljumi tekitavaid töõde teha vahemikus 15. aprillist kuni 30. juunini. Sadama piirkonnas ei ole ametlikke, tähistatud suplusrandasi, mille puhul vee kvaliteedi mõjutamine võiks olla oluline selle kasutajatele. Veekogu süvendamisel saadav pinnas paigutatakse maismaale, mistõõttu ei teki täiendavaid mõjutusi veekogule.

Veekogu põhjaloomastiku ja -taimestiku kahjustused võivad olla suurimad vahetult kavandatavate töõde piirkonnas. Vette paisatud heljumi mõju põhjataimestikule ja -loomastikule avaldub tõenäoliselt järgneva 2-3 aasta jooksul. Süvendus- ja täitetöõde alal põhjaelustik reeglina hävib. Arvestades, et tegemist on ajaloolise sadamapiirkonnaga ning asjaoluga, et piirkonna veekogu põhjaelustik on liigivaene ei ole tekitatud kahjustused olulise mõjuga.

Kavandatavaid süvendustöõde tehakse ekskavaatori ja ujuvsüvendaja abil. Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole sadamate süvendamisel nimetatud tehnikaga tekkinud olukordi, mis võiksid kahjustada keskkonda. Mehaanilised kahjustused merepõhjakooslustele ja ka merepõhjale ei sõõltu süvendaja tüübist. Sadama süvendamine taotluses toodud mahus ei mõjuta rannikumeres pikaajaliselt väljakujunenud ja valitsevaid looduslikke tingimusi ega rannalähedasel alal hüdrodünaamilist režiimi, mis võiks põhjustada merepõhjal olulisi muutusi.

Vee erikasutusega seotud töõd on sobivate ilmastikutingimuste korral teostatavad ajaperioodi jooksul ca 2-6 kuud, mistõõttu on vee erikasutuse mõju kokkuvõõttes lokaalne ning lühiajaline. Arvestades töõde mahtu, ning lokaalset mõju, lisaks ka vee erikasutusloas kehtestatavaid piiranguid seoses kalade kudeajaga puudub vajadus vee erikasutuse järgse seire teostamiseks.

Lähiümbruskonnas võimalikku koosmõju avaldavaid planeeringuid teadaolevalt ei ole. Mistõõttu ei ole oodata kavandatava tegevusega seonduvat mõjude kumuleerumist ega koosmõjude esinemist, mis tooks kaasa negatiivse keskkonnamõju piirkonna keskkonnataluvust ületaval määral.

4. Eelhinnangu järeldus

Keskkonnaameti hinnangul puudub kavandataval loas kehtestatud tingimuse muutmisel oluline keskkonnamõju, kuna:

- 1) kavandatav muudatus ei mõjuta kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
- 2) eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava muudatuse tulemusel ei teki olulist mõju keskkonnale juhul, kui arvestatakse keskkonnakaitsealaste piirangute ja nõuetega ;
- 3) eelhindamise tulemusena selgus, et taotletav muudatus ei ületata piirmäärasid müra, õhusaastatuse ja vibratsiooni osas;
- 4) eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju puudumine;
- 5) seega puudub kavandataval loa muutmisel oluline keskkonnamõju.